

er altsaa ingen Tvivl om, at de kunne bestaa uden denne Understøttelse, og at det ikke vilde være deres Undergang, isald den — ikke blev strøget ud, det er der Ingen, der har tænkt paa — men blot blev staaende med samme Størelse, hvormed den stod i forrige Finantslov.

Jeg skal forøvrigt gjøre det ærede Medlem opmærksom paa — hvad alt tidligere er blevet sagt andetsteds af Andre, — at Universitetet ingenlunde staar saa sikkert, hvis det skal leve af Statsunderstøttelse alene, som naar det har sin egen Formue at kunne leve af. Det har viist sig, at man paa Liden, da Statskassen var i Forlegenhed, har underdraget Universitetet Tilskud, som man ligesvem skyldte det for Statsinstitutioner, som det havde overtaget at sørge for, s. Ex. Kirurgisk Akademi. Jeg husker ikke, om ikke det Samme var Tilfældet med naturhistorisk Museum; men i hvert Fald har Staten skudt Byrder over paa Universitetet paa Liden, da Staten var i Forlegenhed, og det kunde altsaa bestrygtes, at, naar der kom trykkede Liden for Staten, vilde Universitetet være en af de Stiftelser, man vilde beskære og unddrage det Fornødne, fordi man syntes, at andre Fornødenheder vare mere paa-trængende.

S. Pedersen: Da Spøislespørgsmaalet nu er gjenoptaget her efter 1ste Behandling, og da der fremkom Udtalelser dengang fra det ærede 2det kongevalgte Medlem (Ussing), med hvem jeg iøvrigt i mange Spørgsmaal kan samstemme, vil jeg, da jeg ikke kan det i dette Tilfælde, benytte Leiligheden til at sige et Par Ord desangaaende. Det ærede Medlem betegnede Undervisningen paa Spøisleserne som Underholdning og ikke som Undervisning, ialtsald udtalte han en Tvivl i den Retning. Jeg tror unegtelig, at, naar man fremkommer med Udtalelser i en saadan Almindelighed, er det en vel haard Dom. Jeg tror, at der ialtsald kræves et noget større Kjendskab til disse Forhold for at være berettiget til at være saa haard og tage dem alle ganske i Almindelighed. Paa den ene Side tror jeg nok, man er tilbøielig til at overvurdere det Udbytte, Spøisleserne bringe, men paa den anden Side tror jeg ogsaa, at der er en Tilbøielighed til at undervurdere det og til at se det i en noget skæv og falsk Belysning. Efter den Begrundelse, hvorpaa det ærede 2det kongevalgte Medlem byggede sine Indvendinger mod Spøisleserne og navnlig mod det store Tilskud, de fik, syntes jeg, at Konsekventsen maatte blive den, at der som Bedelag for det Beløb, som Staten giver efter en stedsse vøgende Maalestof, kræves, at den virkelig skulde gjøres bekjendt med og have Indseende med, at de Penge, der anvendes til Undervisningen, virkelig anvendes i Overensstemmelse med det Diemed, hvori de ere givne. Det synes jeg hans Stilling konsekvent maatte føre ham til og ikke til at udtale en almindelig

Dabel over slige Foretagender, som han mente ikke vare til Gavn, men mulig ligesvem til Skade for de Uformuende. I den sidste Henseende kan jeg ikke være enig med ham, medens jeg derimod kan være fuldstændig enig med det ærede Medlem i, at Staten, naar den giver et temmelig betydeligt Tilskud, har en Ret som en Pligt til at erkjendige sig om, hvorvidt der for de Penge opnaas Noget, der svarer til det Diemed, hvori Pengene ere givne, uden at jeg i fjerneste Maade vilde tilraade, at dette Tilsyn skulde have en Karakter, der lignede chilænerende smaalig Postefigeri, som hæmmede Spøislesernes naturlige Virksomhed. Det er ingenlunde min Tanke, men det er heller ikke nødvendigt for at Staten kan sættes i Kundskab om, at Bevillingen anvendes paa rette Maade. Det er nemlig en Bedrøvelse, der kan rettes mod de ærede Medlemmer fra den Side, der ere meget varme Venner af Folkehøisleserne, hvad jeg forøvrigt ogsaa er, at de banlyse enhver Tanke om — navnlig er det kommet frem i det andet Thing — at Staten skulde have Ret til at se til Spøisleserne ved en dertil bestikket Mand og Ret til at overtage sig om, hvad der udrettes der. Jeg finder, det er noget vidt drevet, og det er ialtsald i en bestemt Modfætning til de Grundsætninger, man ellers gjør gjældende, naar det er Diemed, som Staten giver Bidrag til. Jeg tror derfor ikke, uagtet det unegtelig er et betydeligt Tilskud, Folkehøisleserne have faaet iaar — Størelsen skal jeg iøvrigt ikke udtale mig om — at det er det, der egentlig skal give Anledning til Frygt for Fremtiden. Det, man kræver som Bedelag, er et Tilsyn, saaledes som det er nødvendigt fra det Offentlige for at søge at holde disse Skoler indensfor saadanne Omraader, som svare til de Forudsætninger, hvorunder Bevillingen er givet. Der gives Skoler — det er utvivlsomt, det er der ikke enkeltstaaende, men mange utvivlsomme Vidnesbyrd for — som udfolde en særdeles fortjensfuld Indflydelse paa de Unge, der komme der. Der gives unegtelig ogsaa Skoler, som lægge saa stærk Bøgt paa Vækkelse, at man synes de ikke ere tilbøielige til at faae Vibringelsen af Kundskaber med. Jeg tror ikke, at det er rigtigt, naar man med Hensyn til Spøisleser vil stille enten det One eller det Andet af de to Hensyn som eneherstende. Jeg tror i fuldt Maal, at de to Ting kunne forenes og gaa jevnsteds. Derfor man tiltaler de Unge paa rigtig Maade, tror jeg nok, man kan vække og oplyse dem samtidig. Her er jo ikke Tale om at bibringe Fagkundskaber, her er ikke Tale om at forberede til den studerende Vej, men her er Tale om at aabne deres Blik for Menneskelivets Krav i det store Almindelige, saa at den Enkelte, hvad enten han er fattig eller rig, bliver sat istand til at kunne finde sin Plads i Samsundet, i hvilken Livsstilling og under hvilke Kaar han end senere i Liden kommer til at virke. Jeg har fremsat disse Ud-